

MET ELKAAR VOOR ELKAAR

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
SP DEN HAAG
2018 - 2022**

SP.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING 5

1 EEN GOEDE EN BETAALBARE WONING VOOR IEDEREEN 6

2 EEN FATSOENLIJK INKOMEN EN EERLIJK WERK VOOR IEDEREEN 8

3 HART VOOR DE ZAAK: AANDACHT VOOR HET MKB 9

4 GOEDE ZORG IN DE BUURT 10

5 EEN VEILIGE STAD 12

6 EEN BEREIKBARE STAD 13

7 MEER ZEGGENSCHAP OVER DE STAD 15

8 EEN CREATIEVE EN SPORTIEVE STAD 16

9 EEN GOEDE START VOOR ALLE JONGE HAGENAARS 18

10 INTEGREREN IS GEMENGD WONEN, WERKEN EN LEREN 20

11 EEN GROENE EN DUURZAME STAD 22

12 FINANCIËN 23

INLEIDING

Onze stad kent veel plekken met karakter. De Haagse Markt, waar alle lagen van de bevolking elkaar treffen om verse groenten in te slaan voor een prikke. Oases van rust zoals de Scheveningse bosjes en het Zuiderstrand, waar je kunt opladen na een drukke week. Plekken als de Binckhorst, waar authentieke familiebedrijven met trots een vak leren aan de nieuwe generatie. Onmiskenbare Haagse diamanten, die we niet mogen verwaarlozen of te grabbel mogen gooien.

Toch is behoud van deze typisch Haagse iconen niet vanzelfsprekend. Vooral niet in de lokale politiek, waar bestuurders veel weg hebben van gelikte reclamemannen. Ze dromen van een strand dat The Hague Beach heet. Een New York aan de Noordzee, waar iedere cultuur zich terugtrekt in haar eigen wijk. Den Haag als een pretpark dat wanhopig aast op toeristen, expats en succesvolle hoogopgeleiden. In plaats van trots te zijn op de zaken die Den Haag smoel geven, kijken deze wethouders jaloers naar andere wereldsteden.

De SP kijkt liever naar de inwoners van onze stad, want daar ligt onze kracht. Het stadsbestuur moet kappen met het vermarkten van Den Haag en doen waarvoor ze is opgericht. Nu er eindelijk weer geld op de plank ligt is het hoog tijd dat alle inwoners daar wat van merken. Maar al te vaak voelen mensen zich nog in de steek gelaten. Bijvoorbeeld als ze aankloppen voor thuiszorg maar niet de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben of als ze hun huurwoning zien verkrotten. En terwijl werklozen worden rondgepompt in kansloze re-integratietrajecten, pompt het stadsbestuur miljoenen in internationale marketing. De SP kiest ervoor om te investeren in eerlijke banen voor jong en oud, fatsoenlijke woningen en goede en toegankelijke zorg. Juist nu de landelijke politiek ouderen, zieken, studenten en huurders als melkkoe gebruikt, moeten we lokaal blijven knokken voor de rechten van deze mensen.

Kosten nog moeite werden gespaard voor de opknapbeurt van het centrum. Maar slecht onderhoud, rommel en verloedering komen nog al te vaak voor in Haagse buurten. Een nieuw stadsbestuur kan letterlijk werk maken van achterstallig onderhoud en zo twee vliegen in één klap slaan. De kracht van onze stad schuilt immers niet in een fonkelende skyline, maar in bewoners die gelukkig zijn met hun directe omgeving. De SP wil mensen zeggenschap geven over hun buurt, zodat ze weer trots de voordeur achter zich dicht kunnen trekken. De SP wil een stad waar burens de ruimte krijgen om elkaar te ontmoeten, waar mensen kunnen leren, kunnen integreren en talenten kunnen ontwikkelen. Zo bouwen we aan sterke gemeenschappen, waar groepen niet langer langs elkaar heen leven en niet tegen elkaar worden uitgespeeld. Want alleen samen kunnen we vooruit.

Hanne Drost
Lijsttrekker SP Den Haag

1. EEN GOEDE EN BETAALBARE WONING VOOR IEDEREEN

Den Haag groeit momenteel harder dan verwacht, maar de woningbouw lag de afgelopen jaren nagenoeg stil. Zolang we niet alles op alles zetten om meer betaalbare woningen te bouwen, lopen we het risico dat straks enkel mensen met een goedgevulde portemonnee een plek vinden in onze stad. Om te voorkomen dat foute huisjesmelkers profiteren van de bouwstijlstand van de afgelopen jaren, moeten we voortaan scherpere bouwafspraken maken met woningcorporaties en projectontwikkelaars. De SP vecht voor een toekomst waarin alle Hagenaars die op basis van hun inkomen recht hebben op een sociale huurwoning deze ook kunnen krijgen.

Terwijl huurders vaak jarenlang moeten wachten op fatsoenlijk onderhoud, zijn de huren de afgelopen jaren juist gestegen. SP-bestuurders in Amsterdam en Utrecht kozen ervoor om minima die te veel huur betalen financieel te compenseren. Hoog tijd dat onze stad ook kiest voor de rechten van huurders!

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- We investeren fors in de bouw van betaalbare woningen. Bij nieuwbouwplannen zet het college zich in om 35 procent van de te bouwen woningen uit sociale huurwoningen te laten bestaan.
- Er komen bindende afspraken met de woningcorporaties over de bouw van extra sociale huurwoningen. Voor de bouw van voldoende betaalbare studentenwoningen maakt de gemeente aparte afspraken met studentenhuysvester DUWO en andere ontwikkelaars.
- Als de gemeente bouwgrond aanbiedt krijgen de corporaties hier voorrang op. In ruil hiervoor maakt de gemeente met hen afspraken, bijvoorbeeld over de gemiddelde huurprijs en/of de grootte van de te bouwen woningen.
- We eisen extreme terughoudendheid van de corporaties als het gaat om de sloop en verkoop van sociale huurwoningen.
- In plaats van de huren te verhogen, moeten corporaties juist sociale huurwoningen toevoegen door bij zoveel mogelijk geliberaliseerde huurwoningen de huurprijs te verlagen.
- Minimaal 35 procent van de geplande nieuwbouw in de Binckhorst moet sociaal zijn en wordt bij voorkeur gebouwd door de woningcorporaties. Ook wordt er bij de ontwikkeling van de Binckhorst rekening gehouden met de rijke traditie van familiebedrijven die hier bestaat. Ondernemers die al lang op de Binckhorst zijn gevestigd moeten hun werk kunnen blijven doen. Zij worden niet weggepest om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken.
- Er komt een actieplan voor de bouw van meer middeldure huurwoningen. Het nieuwe college spreekt een concreet percentage af voor het aantal te bouwen woningen in het middensegment. Hierbij wordt een deel gereserveerd voor mensen met een inkomen tot 1,5 keer modaal en mensen die een sociale huurwoning in Den Haag achterlaten.
- We streven ernaar dat 65 procent van de vrijgekomen sociale huurwoningen op of onder de zogeheten aftoppingsgrens wordt aangeboden.
- Corporaties streven ernaar dat hun huurwoningen die buiten de sociale sector vallen een gemiddelde huurprijs hebben van 850 euro.
- Huishoudens met een Ooievaarspas die een corporatiewoning huren met een huur boven de zogeheten aftoppingsgrens komen in aanmerking voor een tijdelijke huurverlaging. Als deze proef succesvol blijkt, wordt deze structureel ingevoerd. Zo helpen we mensen die in de problemen zijn geraakt door huurverhogingen en/of een daling van hun inkomen.
- Huurders met een tijdelijk contract bouwen minder snel een band op met hun buurt. We werken in Den Haag daarom niet met tijdelijke huurcontracten waarmee huurders vogelvrij worden verklaard.
- De gemeente Den Haag maakt afspraken met woningcorporaties over ouderen die een eengezinswoning inruilen voor een seniorenappartement. Zij mogen een lagere huur betalen voor hun seniorenappartement (huurgewenning). Hiermee voorkomen we dat ouderen alleen uit financiële motieven een grote eengezinswoning bezet houden, terwijl zij eigenlijk graag willen verhuizen.
- Woningcorporaties zijn net als alle andere woningeigenaren in Den Haag verplicht om hun woningen voldoende te onderhouden, ook als er plannen zijn om de woningen te slopen. We dringen erop aan dat corporaties achterstallig onderhoud van de sociale woningvoorraad versneld aanpakken. Hierbij worden eveneens maatregelen genomen om de woningvoorraad te verduurzamen. Te denken valt aan een betere isolatie of de toevoeging van zonnepanelen op daken.

- We streven ernaar dat zoveel mogelijk sociale huurwoningen worden opgewaardeerd naar het energielabel B.
- Schimmel- en vochtproblemen zijn een aanslag op de gezondheid van huurders. Huurders die last hebben van hardnekkige vocht- en schimmelproblemen kunnen de Pandbrigade inschakelen. Als vervolgens blijkt dat de problemen het gevolg zijn van slecht onderhoud, dan wordt de verhuurder gedwongen direct actie te ondernemen.
- Renovatie heeft – mits haalbaar en betaalbaar – de voorkeur boven sloop als huurwoningen niet meer van deze tijd zijn. Huurders worden goed op de hoogte gehouden van het verloop van langdurige renovatieprojecten.
- Woningen worden alleen gesloopt als ze bouwkundig in slechte staat zijn en als twee derde van de oorspronkelijke bewoners hiermee instemt. Als dit het geval is, wordt voor ieder complex een sociaal plan opgesteld.
- Woningcorporaties leggen grootschalige renovatie- of sloopplannen aan hun huurders voor in een algemene huurdersvergadering.
- Woningcorporaties leveren indien nodig maatwerk als bewoners moeten verhuizen door sloop en renovatie.
- Voordat toestemming wordt verleend voor sloopplannen om nieuwbouw te realiseren, worden eerst de – soms al jarenlang – braakliggende terreinen bebouwd.
- De Pandbrigade gaat nog meer controleren op overbewoning, illegale bewoning, overlast en de veiligheid en leefbaarheid van gebouwen. Hiertoe worden extra inspecteurs aangenomen, bijvoorbeeld door middel van leer-werktrajecten.
- Aanvragen voor woningsplitsing worden beoordeeld met een leefbaarheidstoets op straatniveau. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de beschikbaarheid van (fiets)parkeerplekken, gevolgen voor de afvalinzameling en het aantal bewoners per m². Omwonenden worden per brief geïnformeerd over aanvragen voor woningsplitsing.
- Alle gemeenten in Haaglanden leggen hun ambities voor de sociale woningbouw vast in regionale prestatieafspraken. We eisen hierbij dat elke gemeente haar verantwoordelijkheid neemt voor het op peil houden van de voorraad betaalbare woningen. We accepteren het niet als gemeenten huurders over de stadsgrenzen jagen door bijvoorbeeld te weinig vervangende woningen te bouwen na sloop.
- We eisen dat woningcorporaties geen topsalarissen aan hun bestuurders betalen.
- We komen samen met andere grote steden in actie voor de afschaffing van de verhuurderheffing. Deze extra belasting voor woningcorporaties heeft namelijk tot gevolg dat er minder wordt gebouwd. De gemeente roept het nieuwe kabinet op om de verhuurderheffing om te zetten in een investeringsplicht.
- Huisjesmelkers worden keihard aangepakt. Huurders die het slachtoffer zijn van een huisjesmelker krijgen gemakkelijk toegang tot een huurteam. Dit team helpt slachtoffers bij het halen van hun rechten. Ook moet het aantal betaalbare studentenkamers worden uitgebreid, zodat studenten minder snel overgeleverd zijn aan huisjesmelkers.
- Alle nieuwe inwoners van Den Haag, waaronder studenten, krijgen bij hun inschrijving bij de gemeente een folder over de rechten van huurders. Deze folder gaat onder andere in op de procedure van de Huurcommissie en de taken van de Haagse Pandbrigade.
- Kantoorgebouwen worden pas gebouwd als er behoefte aan is. Nu is er een overschot aan kantoorruimte.
- Leegstaande kantoorgebouwen krijgen een nieuwe bestemming. Hierbij gaat de voorkeur naar betaalbare woningen, bijvoorbeeld voor studenten en werkende jongeren.
- Vastgoedeigenaren worden verplicht om een melding te doen als hun bezit langer dan een half jaar leeg staat. Als ze hier geen goede reden voor hebben, krijgen ze een boete.
- Zolang leegstand nog op grote schaal voorkomt, wordt kraken door de vingers gezien.
- Er worden geen nieuwe winkelruimtes bijgebouwd zolang er sprake is van structurele leegstand in bestaande winkelcentra, zoals de Leyweg, de Megastores en Nieuw Babylon.
- De visserij op Scheveningen blijft waar ze nu zit. Voor het Norfolkterrein gaat de voorkeur uit naar arbeidsintensieve havengebonden bedrijvigheid, havengerichte opleidingen en beperkte gemengde woningbouw.
- Er komt geen nieuwe hoogbouw aan de kust. Nieuwe bebouwing aan de kust mag niet hoger zijn dan het Kurhaus.
- De gemeente en de onderwijsinstellingen informeren studenten over de regels met betrekking tot huurtoeslag, de maximale huurprijs, overbewoning en illegale onderverhuur.
- We stimuleren dat leegstaande verdiepingen boven winkels worden omgezet in woningen. Dit zorgt voor een levendig centrum, ook na sluitingstijd van de winkels.
- De gemeente is trots op haar cultureel erfgoed en monumentale panden en gaat hiermee dus zorgvuldig om. Buurtbewoners krijgen steun bij het bedenken van een nieuwe functie voor karakteristieke gebouwen die verloren dreigen te gaan. Het stadsbestuur kiest bij het bepalen van de toekomst van bijzondere gebouwen niet bij voorbaat de kant van projectontwikkelaars, zoals bij de Schoenmakersvakschool is gebeurd.

2. EEN FATSOENLIJK INKOMEN EN EERLIJK WERK VOOR IEDEREEN

De crisis is voorbij, maar heel veel mensen in Den Haag hebben het nog steeds moeilijk. Veel Haagse huishoudens kampen met armoede, werkloosheid en soms ook schulden. De SP investeert in sociale voorzieningen en werkgelegenheid en gaat de strijd aan tegen armoede en schulden. Mensen die door omstandigheden niet of beperkt kunnen werken kunnen rekenen op voldoende geld om van te leven. Iedereen die kan werken heeft het recht op werk en een fatsoenlijk loon.

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- Hagenaars die in ruil voor een bijstandsuitkering moeten werken, worden niet langer misbruikt. Zij krijgen tenminste het minimumloon. Bij volwaardig werk hoort een volwaardig loon. Zij krijgen de rechten en plichten die bij werknemerschap horen.
- Elke bijstandsgerechtigde werkzoekende heeft recht op begeleiding op maat, met respect voor de menselijke waardigheid.
- Werkzoekenden die in de zorg willen en kunnen werken, komen in aanmerking voor omscholing.
- We zorgen dat schoolverlaters en andere jongeren niet thuis zitten, maar aan het werk of naar school gaan. Zo voorkomen we dat zij de aansluiting met de arbeidsmarkt kwijtraken.
- Ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking met een inkomen op of rond het sociaal minimum krijgen een jaarlijkse bijdrage uit het ouderenfonds en/of het fonds voor chronisch zieken en gehandicapten.
- De gemeente moet terughoudend zijn met het uitdelen van strafkortingen op bijstandsuitkeringen. We moeten niet automatisch straffen, maar persoonlijke omstandigheden en mogelijkheden in het oog houden. Wanneer er sprake is van moedwillige fraude treden we hard op. Strafkortingen moeten bovendien veel lager.
- Betaling van werknemers van de sociale werkvoorziening op basis van stukprijs of geleverde prestatie is uit den boze. Zij behouden een fatsoenlijke beloning conform de cao.
- Bij alle aanbestedingen voor werken en diensten eist de gemeente dat ten minste 10 procent van de in te zetten werknemers bestaat uit werklozen, stagiairs, arbeidsgehandicapten of werknemers met een Wsw-dienstverband. Deze regel geldt voor bedrijven met meer dan 27 werknemers en ook voor de gemeentelijke organisatie zelf.
- Er moet meer aandacht komen voor het tegengaan van discriminatie op de arbeidsmarkt. Discriminatie in elke vorm is onacceptabel.
- We bezuinigen op de inhuur van zogenaamde externen door de gemeente. Door beter gebruik te maken van de aanwezige kennis en ervaring bij het bestaande personeel, hoeven we minder vaak een beroep te doen op extern (en vaak duurder) personeel. Externe expertise mag alleen voor korte tijd worden ingehuurd, met als doel dat de kennis wordt overgedragen aan het bestaande personeel.
- De gemeente investeert structureel in haar eigen medewerkers. Flexwerk wordt een halt toegeroepen. De gemeente stelt een flexnorm in van 10 procent, dit betekent dat maximaal 10 procent van het personeelsbestand uit flexibele krachten mag bestaan.
- Gemeenten hanteren een eerlijke prijs bij aanbestedingen. Niet de laagst mogelijke prijs, maar de kwaliteit van het werk moet hierbij centraal staan. De bodemprijs bij aanbestedingen moet kostendekkend zijn. Lokale bedrijven krijgen voorrang bij aanbestedingen.
- De gemeente leeft de eisen die gesteld zijn volgens de cao na. Personeel wordt overgenomen onder dezelfde arbeidsvoorwaarden als een organisatie of bedrijf de nieuwe aanbesteding gegund krijgt.
- Mensen met een laag inkomen mogen rekenen op ruimhartige minimavoorzieningen. Maar ook mensen met een middeninkomen die het niet breed hebben en niet in aanmerking komen voor deze voorzieningen, verdienen hulp waar nodig. Er moet een einde komen aan verborgen armoede, waarbij hardwerkende mensen moeite hebben om hun rekeningen te betalen. De gemeente biedt deze mensen actief ondersteuning aan.
- Kinderen mogen niet opgroeien in armoede. De gemeente doet er alles aan om te zorgen dat gezinnen niet verder in financiële problemen komen. Arme gezinnen worden ruimhartig geholpen via armoederegelingen.
- We zetten in op schuldhelpverlening om mensen uit de financiële problemen te helpen. Ook zetten we in op preventieve maatregelen om te voorkomen dat jongeren en volwassenen in de schulden terecht komen. Lopende projecten worden geëvalueerd en waar nodig aangevuld met nieuwe maatregelen. De gemeente koopt waar nodig schulden op, om te voorkomen dat schulden nog verder oplopen.

3. HART VOOR DE ZAAK: AANDACHT VOOR HET MKB

Kleine bedrijven vormen een onmisbare spil in onze stad. Ze zijn vaak wendbaar, innovatief en in staat om maatwerk te leveren in veel uiteenlopende specialisaties. Kleine tot middelgrote bedrijven bevinden zich midden in de samenleving, tussen de mensen. Ze zorgen voor werkgelegenheid en dragen bij aan de leefbaarheid van de stad. De betrokkenheid van deze bedrijven bij hun personeel is vaak groot. Kleine en grote bedrijven kunnen vaak niet zonder elkaar bestaan. De werkgelegenheid in Den Haag wordt mede bepaald door de aanwezigheid van de overheid, internationale instellingen, toerisme, horeca en andere dienstverlening. Toch kan de gemeente ook meer oog hebben voor kleine en middelgrote bedrijven en hen versterken.

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- Bij opdrachten vanuit de gemeente krijgen Haagse ondernemers de uitnodiging om mee te dingen. Bijvoorbeeld door op gezette tijden een ‘opdrachtenmarkt’ te organiseren waarbij ondernemers met hulp van ambtenaren zich ter plekke kunnen kandideren voor de opdracht.
- Opdrachten die te groot zijn voor het MKB worden in kleinere delen aanbesteed. Zo worden kleinere ondernemers niet op voorhand uitgesloten.
- Niet alleen de grote bedrijven maar ook het MKB is een volwaardige gesprekspartner bij bouwplannen.
- De aanvraagprocedure vergunning voor (startende) ondernemers wordt vereenvoudigd. Dit kan door bestanden te koppelen en vergunningen eenmalig – waar mogelijk en gewenst – voor langere tijd te verstrekken in plaats van eenmaal per jaar.
- Bedrijfsverzamelgebouwen voor startende ondernemers kunnen op ondersteuning van de gemeente rekenen. Bijvoorbeeld in de vorm van ondersteunende en adviserende diensten.
- Ondernemers krijgen toegang tot betaalbare contra-expertise bij afwijzing door het IMK (het instituut dat toetst of een onderneming levensvatbaar is).
- Binnenstedelijke bedrijventerreinen zorgen voor bedrijvigheid en werkgelegenheid in de stad en blijven behouden.
- We zetten de bijdrage aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voort om de kredietverstrekking voor innovatieve bedrijven te stimuleren.
- De gemeente doet aangifte tegen bedrijven die aanbestedingsfraude plegen en zet deze bedrijven vervolgens op een zwarte lijst.

4. GOEDE ZORG IN DE BUURT

Iedere inwoner heeft recht op goede en toegankelijke zorg ongeacht de dikte van de portemonnee. Voor veel mensen wordt de zorg onbetaalbaar. Waar de regering deze mensen niet helpt, is het aan de gemeente om te zorgen dat iedereen de nodige zorg en ondersteuning krijgt. Eigen bijdragen voor zorg worden afgeschaft.

Het kabinet wil dat mensen steeds langer thuis blijven wonen. De zorg om thuis te kunnen blijven wonen moet dan wel op orde zijn. Mensen die thuiszorg nodig hebben, krijgen genoeg thuiszorg. Er wordt niet bezuinigd op uren. Als mensen niet meer verantwoord thuis kunnen wonen, kunnen zij terecht in een verzorgingshuis in de stad.

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- Buurtzorgteams van wijkverpleegkundigen worden verantwoordelijk voor de ondersteuning en thuiszorg voor ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking. Hierdoor verdwijnen dure managers en onnodige overhead en krijgen thuiszorgmedewerkers meer zeggenschap over hun eigen werk.
- Er wordt onderzocht hoe thuiszorg niet meer hoeft te worden aanbesteed, maar als gemeentelijke dienst wordt georganiseerd. De zorg die nodig is wordt georganiseerd op basis van samenwerking en niet op basis van concurrentie.
- Tarieven voor zorg moeten worden vastgesteld op basis van een goede kwaliteit van zorg en niet op basis van de laagste prijs. De zorg is immers geen markt. Met goede basistarieven voorkomen we onnodige faillissementen en gedwongen ontslagen. Gemeenten zijn vanaf 1 juni 2017 verplicht om een fatsoenlijk tarief te betalen voor de huishoudelijke zorg.
- Vanaf 1 april 2018 krijgen medewerkers salaris volgens een nieuwe loonschaal, waardoor de loondump eindelijk stopt. De gemeente realiseert dit direct zodra het wettelijk is geregeld.
- Thuiszorgmedewerkers komen allemaal in loondienst, met een fatsoenlijk salaris en goede arbeidsvoorwaarden. Alfahulpconstructies worden verboden.
- Ervaren beroepskrachten, zoals de wijkverpleegkundige, gaan voortaan indicaties stellen voor zorg en voorzieningen uit de Wmo. Zij hebben alle kennis en kunde in huis om te beoordelen welke zorg en/of voorzieningen nodig zijn. We moeten voorkomen dat gemeenteambtenaren of dure externe bureaus die niet medisch opgeleid zijn, gaan beslissen welke zorg nodig is.
- Mensen krijgen tijdig duidelijkheid over hun indicatie en/of herindicatie. We voorkomen dat zij eindeloos moeten wachten op zorg. Spoedindicaties worden direct behandeld en leiden tot passende zorg. Het herindicatiesysteem waarbij zorgvragen worden beoordeeld op basis van zorgpakketten wordt afgeschaft. Mensen zijn geen producten. Er wordt geïndiceerd op basis van behoefte. De uren zorg die cliënten bij de herindicatie zijn verloren worden opnieuw toegekend.
- We moeten voorkomen dat mensen met een zorgvraag zorg mijden omdat eigen bijdragen een hoge financiële drempel vormen. De eigen bijdrage voor huishoudelijke verzorging, dagbesteding en begeleiding wordt afgeschaft.
- De gemeente zorgt dat er in elke wijk een buurtzorgcentrum komt waarin huisartsen, tandartsen, fysiotherapeuten en verloskundigen intensief samenwerken.
- Er komen meer kleinschalige woonvoorzieningen voor ouderen in de buurt, bijvoorbeeld in de vorm van hofjes en aanleunwoningen, waarbij vanzelfsprekend veel aandacht is voor de veiligheid. Daarnaast worden er voldoende betaalbare en aanpasbare woningen voor ouderen gebouwd. De gemeente biedt mensen intensieve begeleiding bij het aanvragen van woningaanpassingen.
- Vrijwilligers, mantelzorgers en werklozen worden niet ingezet voor professionele zorgtaken. Mensen hebben recht op goede, professionele zorg.
- We voorkomen de sluiting van verzorgingshuizen en de daarmee gepaard gaande gedwongen verhuizingen van bewoners en ontslagen van personeel. Het college zet alles op alles om bij de landelijke politiek sluitingen van verzorgingshuizen in onze stad te voorkomen.
- De gemeente kijkt met zorginstellingen hoe meer passende woonomstandigheden en -gemeenschappen gecreëerd kunnen worden voor LHBTI+-senioren.
- Mensen die familieleden of vrienden verzorgen, kunnen voor advies, steun en respijtzorg terecht bij steunpunten mantelzorg. Overbelaste mantelzorgers krijgen extra ondersteuning vanuit de buurtzorgteams. Bij indicatiestelling van huishoudelijke verzorging mag aanwezigheid van mantelzorg geen rol spelen.
- Goede ondersteuning, begeleiding en dagbesteding is beschikbaar voor zorgbehoevenden en mensen met een beperking.
- Cliëntenorganisaties behouden een belangrijke stem bij plannen van de gemeente op het gebied van gezondheidszorg.
- Bij veel zorgaanbieders wordt er enorm gegraaid in de top. De gemeente koopt geen zorg in bij zorgorganisaties waarvan de bestuurders meer verdienen dan een wethouder. Geld moet worden besteed aan zorg en niet aan riante gouden regelingen zoals topsalarissen en dure auto's of aan organisaties met een winstoogmerk.

- Het aantal plaatsen in de dag-, nacht- en 24-uursopvang voor dak- en thuislozen wordt uitgebreid. Voor zwerfjongeren komen er meer specifieke opvang- en begeleid wonen-plekken.
- Huisuitzettingen worden zoveel mogelijk voorkomen. Eerst vindt er een huisbezoek plaats waarbij een poging wordt gedaan om de (financiële) problemen op te lossen. Voor gezinnen met kinderen moet bij uithuiszetting onmiddellijk een oplossing voorhanden zijn. Zowel de gemeente als woningcorporaties moeten hiervoor noodwoningen beschikbaar hebben. De gemeente moet blijven inzetten op een goede doorstroom van opvangvoorzieningen naar werk, wonen en studie en schuldhulpverlening.
- Aanvragen van bijvoorbeeld gehandicaptenvervoer of aanpassingen in huis gaan voortaan zonder bureaucratische rompslomp.
- Het gebruik van de taxibus voor minder valide mensen en ouderen wordt alleen nog vergoed voor mensen met een inkomen tot modaal. Het telefoonnummer voor reserveringen wordt weer gratis.
- De toegankelijkheid van scholen, sportaccommodaties, musea, culturele instellingen en andere openbare gebouwen voor minder validen moet goed zijn. Daarom wordt dit een belangrijke voorwaarde bij het verstrekken van vergunningen en subsidies.
- In winkelgebieden komen meer openbare toiletten die ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- Spoedeisende hulpposten, (acute) verloskunde en intensive care afdelingen behoren tot de standaardvoorzieningen van een ziekenhuis. Het sluiten van deze afdelingen is een ernstige aantasting van het lokale voorzieningenniveau. Het veroorzaakt langere reistijden voor spoedzorg en bevallingen en daarmee grotere risico's voor patiënten en voor moeder en kind. Indien sluiting dreigt zet de gemeente zich in om deze voorzieningen te behouden.
- Bij de indicatiestelling voor zorg en ondersteuning vanuit de Wmo wordt gekeken naar de gezinssituatie. We voorkomen dat jonge kinderen als goedkope oplossing worden ingezet, om duurdere professionele zorg te voorkomen. Alleen van volwassen kinderen boven de 18 jaar mag beperkte gebruikelijke zorg worden verwacht.
- We laten jongeren niet los als ze 18 jaar worden: verlengde jeugdzorg moet ruimhartig worden toegekend. De gemeente zorgt ervoor dat de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet op elkaar aansluiten, zodat jongeren die 18 worden daarvan geen hinder ondervinden.
- Jongeren boven de 18 die uit de jeugdzorg stromen krijgen toegang tot betaalbare huisvesting en goede ondersteuning.
- Samenwerking tussen jeugdzorginstellingen creëer je niet alleen met convenanten op papier. Het is belangrijk dat jeugdhulpverleners elkaar ook tegenkomen. Belangrijk is dat jeugdzorg zit op plekken waar jongeren zijn. Een vaste jeugdzorgwerker op iedere school is laagdrempelig toegankelijk voor ouders en docenten en kan kleine problemen aanpakken voor ze groot worden.
- Gedwongen ontslagen en loonsverlaging in de jeugdzorg worden voorkomen. Bij een faillissement of een nieuwe gunning zijn gemeenten verplicht om personeel met behoud van dezelfde arbeidsvoorwaarden over te nemen. Dit zorgt ervoor dat ook de relatie tussen thuiszorgmedewerker en cliënt in stand blijft.
- Goede geestelijke gezondheidszorg is onmisbaar voor onze stad. Daarom is het belangrijk dat thuiswonende patiënten voldoende begeleiding kunnen krijgen en dat er voldoende opnameplaatsen beschikbaar zijn.
- Voor de opvang van verwarde personen op straat onderzoeken we of een psycholance, waarin ervaren GGZ professionals verwarde personen begeleiden en naar de juiste plek brengen, in Den Haag nodig is.
- Mensen die mantelzorger zijn worden ontheven van participatieplicht.
- We verbeteren de verstrekking van zorgvoorzieningen, zoals woningaanpassingen.

5. EEN VEILIGE STAD

Den Haag moet een veilige stad zijn, waar haatzaaien, discriminatie en criminaliteit worden aangepakt. De politie moet zichtbaar en bekend zijn in de wijken en zo min mogelijk last hebben van bureaucratie.

Een veilige stad betekent ook een stad waarin je kunt zijn wie je bent en dat ook kunt uiten. We pakken geweld tegen LHTBI+'ers aan en bestrijden actief discriminatie op basis van geslacht, geartheid en afkomst.

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- De gemeente zet zich in bij de Rijksoverheid om meer politie beschikbaar te krijgen in alle Haagse wijken. De politie is zoveel mogelijk op straat aanwezig.
- Wijkbureaus van de politie worden niet gesloten.
- De 24-uurs toegankelijkheid van wijkbureaus moet gegarandeerd zijn. In elk bureau kan men meteen aangifte doen.
- In haar veiligheidsbeleid geeft de gemeente prioriteit aan de bestrijding van geweld achter de voordeur, waaronder ouderenmishandeling, huwelijksdwang, eengerelateerd geweld, huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Discriminatie van en geweld tegen LHTBI+'ers is onacceptabel en wordt actief bestreden. Politieagenten krijgen trainingen en voorlichting over het omgaan met klachten van LHTBI+'ers.
- We geven prioriteit aan de bestrafing van geweld tegen handhavers en hulpverleners.
- We zorgen voor meer diversiteit bij de politie, ook in het politieonderwijs en aan de top van de politieorganisatie. We willen meer aandacht voor het bestrijden van etnisch profileren, onder meer door agenten hier beter op te scholen.
- Beveiligingscamera's zijn een middel en geen doel. Ze worden alleen opgehangen in combinatie met andere maatregelen, dus een goed horecabeleid, betere controle en handhaving in overleg met de omwonenden.
- Via het meldpunt overlast kunnen mensen anoniem melden dat burenen zich niet aan de afvalregels houden. Denk bijvoorbeeld aan het illegaal bijplaatsen van afval bij ondergrondse afvalcontainers. Aan de hand van deze meldingen gaat de gemeente controleren en eventueel bekeuren.
- Mensenhandel wordt bestreden, bijvoorbeeld door gerichte controles in massagesalons en bij seksinrichtingen.
- Net zoals de inwoners van Den Haag dienen ook ondernemers de openbare ruimte schoon te houden. Daarom tolereren we niet dat winkels en horeca na sluitingstijd afval en ander materiaal achterlaten op de stoep.
- Op scholen, in buurthuizen en bij de inburgering wordt voorlichting gegeven over de democratie en de Nederlandse wetten en regels.
- Den Haag krijgt kleine scholen waar de sociale controle goed is, zodat kinderen en ouders snel worden aangesproken op vervelend gedrag.
- Buurt- en wijkinitiatieven om de buurten veiliger te maken, zoals nachtpreventie door bewoners, buurtpreventieteams of 'ken je burenen'-acties van bewoners, worden ondersteund.
- De toegankelijkheid van de straten voor hulpverleners moet gegarandeerd zijn. Dubbel geparkeerde auto's worden weggesleept.
- Mensen die zich misdragen op een manier die strafrechtelijk moeilijk is aan te pakken (intimideren, schelden, spugen, herrie maken, treiteren), krijgen een ASO-bevel. Bij herhaald wangedrag kan dan een zwaardere straf worden opgelegd dan doorgaans voor die ene overtreding staat.
- De gemeente treedt op tegen bijplaatsingen van afval bij ondergrondse afvalcontainers. Bewoners en ondernemers die herhaaldelijk in de fout gaan, krijgen een hogere boete en een taakstraf. De gemeente flyert rondom plekken waar vaak afval wordt bijgeplaatst of verkeerd wordt aangeboden. De flyer is in meerdere talen. Bewoners worden zo geïnformeerd over de consequenties.
- Bijplaatsingen van afval bij (ondergrondse) afvalcontainers kunnen zeven dagen per week per e-mail en telefoon worden gemeld bij de gemeente. De gemeente zorgt ervoor dat bijplaatsingen binnen 24 uur na melding zijn opgeruimd.

6. EEN BEREIKBARE STAD

Den Haag slijt steeds meer dicht. Trams en bussen puilen uit in de spits, wegen zijn overvol met auto's en fietsers en op zonnige dagen zijn Scheveningen en Kijkduin onbereikbaar. Het wordt daarom tijd dat de gemeente investeert in goede bereikbaarheid, fijnmazig en betaalbaar openbaar vervoer en verkeersveiligheid. Bezoekers parkeren hun auto aan de rand van de stad en vervolgen hun weg met openbaar vervoer of fiets. In het centrum krijgen fietsers en voetgangers ruim baan.

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- Iedere inwoner van Den Haag heeft een bus- of tramhalte op loopafstand. Speciale aandacht komt er voor de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen, zoals winkelcentra, het strand, stadsdeelkantoren, sportvoorzieningen, scholen en zorginstellingen.
- De toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor minder validen wordt verbeterd. De komende vier jaar worden alle bussen en trams toegankelijk gemaakt voor minder validen.
- Inwoners van Den Haag krijgen een parkeervergunning voor hun auto tegen kostprijs. Voor meer auto's op één huisadres geldt een hoger tarief. Bezoekers van de stad moeten betalen voor de spaarzame lege parkeerplaatsen in de stad.
- Er komt een onderzoek naar de parkeertarieven in de stad en de tijden van betaald parkeren. De parkeertarieven en tijden worden zoveel mogelijk gelijkgetrokken om te voorkomen dat parkeerproblemen zich verplaatsen naar omliggende wijken.
- Ieder jaar krijgen mensen één kans om extra uren op hun bezoekersspas voor betaald parkeren in te kopen tegen kostprijs. Zo komen we mensen tegemoet die veel bezoek ontvangen en daardoor snel door het tegoed van hun bezoekersspas heen zijn.
- We stimuleren dubbel gebruik van parkeergelegenheden. Veel parkeergarages bij kantoren staan bijvoorbeeld in het weekend leeg en kunnen goed gebruikt worden door toeristen en dagjesmensen. De gemeente maakt afspraken met bedrijven en organisaties die parkeergelegenheden beheren aan uitvalswegen. Zo zorgen we dat er in het weekend, wanneer veel parkeergarages leegstaan, op deze plekken P+R's (Park en Ride-terreinen) komen.
- Verkeersstromen worden zoveel mogelijk geleid. Dit gebeurt via het zogeheten 'dynamisch verkeersmanagement'. Hierbij wordt het verkeer gewezen op de best mogelijke rijroute en eventueel oponthoud onderweg, worden verkeerslichten zoveel mogelijk ingesteld op een goede doorstroming en worden bezoekers zo vlot mogelijk naar een parkeergarage geleid.
- Er komen nieuwe P+R's op geschikte locaties langs de snelwegen rond Den Haag, zoals in de zones rond de centrumring. De gebruikers van deze transferia parkeren tegen een redelijk tarief de auto veilig en vervolgen op een voordelige manier de reis via tram, bus of huurfiets. De gemeente onderzoekt in ieder geval op korte termijn de realisatie van een P+R op het Forepark en de Binckhorst.
- Den Haag wordt fietsvriendelijker. Bij de herinrichting van straten komen, waar mogelijk, vrijliggende fietspaden. Daarnaast worden fietsers extra beschermd op (onoverzichtelijke) kruisingen. Dit kan door verkeerslichten anders in te stellen (gelijktijdig groen voor alle fietsers) of te zorgen voor vrije banen met voldoende opstelruimte voor de fietsers. Drukke wegen waar nog geen vrijliggende fietspaden zijn aangelegd, worden een 30-kilometerzone. Drukke fietspaden worden verbreed.
- Het fietspad op de Grote Marktstraat moet worden aangepakt, zodat de veiligheid voor fietsers en voetgangers wordt verbeterd. Bij voorkeur worden de Gedempte Burgwal en de Gedempte Gracht autoluw en ingericht als fietsstraat voor de Grote Marktstraat.
- In woonwijken komen meer kleinschalige stallingsmogelijkheden voor tweewielers.
- De gratis stallingsmogelijkheden voor fietsen bij treinstations, tram- en bushaltes worden de komende jaren fors uitgebreid. Bij alle OV-knooppunten komen mogelijkheden om OV- en deelfietsen te huren.
- De gratis stallingsmogelijkheden voor fietsen in het centrum worden uitgebreid naar alle winkelcentra en plekken waar veel mensen per fiets komen. Voorbeelden hiervan zijn het Gemeentemuseum, Scheveningen en winkelcentrum Leyweg. Alle stallingsmogelijkheden hebben voldoende oplaadpunten voor elektrische fietsen en scootmobielen.
- Weesfietsen worden eerst gelabeld. De eigenaren krijgen een maand de tijd om de fiets te verwijderen. Na een maand worden de weesfietsen die ondanks het label niet zijn weggehaald, door de gemeente verwijderd. Dit geldt voor alle wijken.
- Er moet meer aandacht komen voor goed toegankelijke en aantrekkelijke voetgangersroutes. Voetgangersverkeerslichten worden voorzien van een rateltikker voor visueel gehandicapten. Zebrastraten lopen door op het fietspad. Bankjes komen terug in de wijken, zodat ouderen en mindervaliden kunnen uitrusten. We onderzoeken op buurtniveau of drukke wegen voldoende van veilige oversteekplekken zijn voorzien.

- Op steeds meer drukke kruispunten is er in de spits te weinig ruimte voor fietsers. De gemeente inventariseert deze plekken en zorgt ervoor dat fietsers ruimere wachtplekken krijgen. Ook worden verkeerslichten zo afgesteld dat op drukke momenten het licht langer op groen blijft, zodat alle fietsers het kruispunt kunnen oversteken.
- In buurten, en met name rondom scholen, wordt het aantal 30-kilometerzones uitgebreid.
- De bereikbaarheid en doorstroming op de centrumring wordt aangepast. Bijvoorbeeld door drukke kruisingen ongelijkvloers te maken, zoals op de Neherkade is gebeurd. Hierdoor wordt de doorstroming op de A4 ook beter.
- Het college zet zich in om samen met de Metropoolregio het nachtnet te verbeteren.
- Het nieuwe stadsbestuur maakt een actieplan voor de bereikbaarheid van Den Haag. In dit plan wordt in ieder geval opgenomen: de bereikbaarheid van de Binckhorst per openbaar vervoer, de Internationale Zone, Scheveningen, Kijkduin en het Norfolkterrein. Onderdelen van dit actieplan zijn het verbeteren van de aansluiting en overstapmogelijkheden tussen fiets, bus, tram en trein en het verhogen van de frequentie van het huidige openbaar vervoer naar deze plekken. Daarnaast wordt het Randstadrailnetwerk uitgebreid, bijvoorbeeld door bestaande lijnen door te trekken en uit te breiden en waar mogelijk bepaalde trajecten te ondertunnelen.
- De gemeente onderzoekt of het rendabel is om een shuttlebusdienst van Den Haag Centraal te starten naar Rotterdam-The Hague Airport.
- De gemeente onderneemt samen met de provincie actie richting het Rijk, zodat het spoor tussen Delft en Schiedam wordt verdubbeld. Hiermee krijgt Den Haag een betere treinverbinding met Rotterdam en wordt deze treinverbinding een beter alternatief voor de auto.
- De gemeente blijft zich inzetten voor directe treinverbindingen met een hoge frequentie naar Brussel en Düsseldorf.
- Bij de aanbesteding van de nieuwe tram wordt gelet op de toegankelijkheid voor mindervaliden, de overlast voor omwonenden (bijvoorbeeld geluidsoverlast) en de breedte. Gezien de huidige trajecten van tramlijn 6, 12 en 16 ligt de aanschaf van een smalle en lichte tram voor de hand.
- Houders van een ooievaarspas kunnen in daluren met korting met het openbaar vervoer reizen.
- Er komen meer oplaadpunten voor de OV-chipkaart.
- Veiligheid in het openbaar vervoer staat voorop. Op elke tram is een conducteur aanwezig en op onveilige buslijnen worden beveiligers ingezet.
- Met de HTM, Connexion en RET (Erasmuslijn) worden afspraken gemaakt, zodat het openbaar vervoer in 2022 volledig op duurzame energie rijdt.
- Met taxibedrijven, vervoersdiensten en koeriersdiensten worden bindende afspraken gemaakt om het wagenpark te vergroenen.
- Het eigen wagenpark van de gemeente wordt volledig elektrisch.
- Er komt een sloopregeling voor ondernemers, zodat zij hun oude vervuilende bestelbusjes of scooters kunnen inwisselen voor een schoner elektrisch model.
- Scheveningen wordt steeds drukker en heeft zich ontwikkeld tot een vierseizoenenbadplaats. Daar hoort een goede bereikbaarheid per openbaar vervoer, fiets en auto bij. Voor Scheveningen komt een mooiweerplan dat in werking treedt bij mooi weer en verwachte drukte. Onderdeel hiervan zijn meer trams en bussen, meer tijdelijke fietsenstallingen en meer leenfietsen op stations en bij P+R's. Wanneer de parkeerplekken en parkeergarages vol zijn, worden er geen nieuwe mensen met de auto doorgelaten naar Scheveningen. Via dynamisch verkeersmanagement worden de bezoekers naar een P+R geleid, waar men kan overstappen op de fiets of OV.
- Brommers en snorfietsers met een helmplicht worden binnen de bebouwde kom zoveel mogelijk van het fietspad verplaatst naar de rijbaan.
- De gemeente stimuleert de aanschaf van deelauto's, bijvoorbeeld door middel van een goedkoop parkeertarief, vaste parkeerplekken en de mogelijkheid om op wijk- of buurtniveau deelauto's aan te schaffen via een subsidieregeling of via een bedrijf dat leenauto's faciliteert.
- Bedrijven in het centrum van Den Haag worden actief benaderd door de gemeente, met het doel om hun medewerkers meer per fiets of openbaar vervoer te laten reizen. Bijvoorbeeld door middel van de aanschaf van deelfietsen. Bedrijven met eigen dienstauto's worden gestimuleerd om deze te vervangen door elektrische varianten.

7. MEER ZEGGENSCHAP OVER DE STAD

Haagse inwoners moeten worden betrokken bij het maken van plannen in onze stad. Zij krijgen niet pas inspraak als de beslissing al is genomen. Plannen en besluiten moeten op brede steun kunnen rekenen van de Haagse bevolking. Door bewoners en ondernemers te betrekken voorkomen we juridisch getouwtrek en zorgen we voor meer tevredenheid. Buurtbewoners krijgen meer inspraak over de inrichting van en de voorzieningen in hun eigen buurt: zij weten het beste wat wel en wat niet werkt. De SP wil de macht van werknemers, studenten, medewerkers in de zorg en huurders bij woningcorporaties vergroten. We accepteren het niet als uitsluitend bestuurders de koers bepalen voor onze buurten, werkvloeren, zorginstellingen en klaslokalen .

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- Beslissingen over belangrijke zaken, zoals het openbaar vervoer en woningtoewijzing, worden genomen in de gemeente Den Haag en niet door de Metropoolregio.
- Buurtbewoners krijgen meer zeggenschap en inspraak over de inrichting van en de voorzieningen in hun buurt. Zij weten het beste waar wel of geen behoefte aan is.
- Bewoners worden gerichter en vaker uitgenodigd voor wijkinspraakavonden. Hierbij worden bewoners actief en vroegtijdig geïnformeerd over plannen.
- Bij inspraak wordt het mogelijk over een geheel plan in te spreken, niet langer slechts op onderdelen.
- Bewonersorganisaties krijgen weer een structurele financiële bijdrage van de gemeente.
- Bewoners krijgen meer directe zeggenschap over de besteding van middelen in hun wijk.
- Gemeentelijke informatie dient zoveel mogelijk actief openbaar te worden gemaakt. Dit kan via internet en fysiek in de stadsdeelkantoren.
- De gemeente stopt zoveel mogelijk met het registreren van geslacht.
- De gemeente communiceert zoveel mogelijk genderneutraal, bijvoorbeeld door als aanhef van brieven aan inwoners 'beste bewoners of beste inwoner' te gebruiken.
- De gemeente geeft de ombudsman het recht om gemeentelijke dossiers in te zien, om na te gaan of informatieverzoeken van burgers wel volledig zijn gehonoreerd.
- Rechtszaken tegen burgers worden zoveel mogelijk vermeden door kwesties buiten de rechtbank tot wederzijdse tevredenheid op te lossen, bijvoorbeeld door inzet van mediation en buurtbemiddeling.
- Bij conflicten met de gemeente krijgen inwoners van Den Haag vaker dan nu de mogelijkheid tot het kiezen van een onafhankelijke bemiddelaar. Deze bemiddelaar is een volwaardig gesprekspartner en nadrukkelijk geen toehoorder.
- Indien het toch uitdraait op procederen, wordt vooraf een plafond van juridische kosten afgesproken. Indien dit plafond is bereikt, wordt de raad opnieuw geïnformeerd over het verloop van de kwestie, wordt gewogen of doorprocederen wenselijk is en wordt vervolgens een nieuw maximum bepaald.
- Buurten en ondernemers worden actief en vooraf geïnformeerd over plannen die uitgevoerd gaan worden in hun omgeving. Dit gebeurt niet alleen per brief: ook op de betreffende locatie wordt een aankondiging gedaan. Dit kan met een informatiebord waarop te lezen is wat gaat gebeuren, waar belanghebbende bezwaar kunnen maken en waar meer informatie te vinden is.
- Het stadsbestuur gaat terughoudend om met dienstreizen en het gebruik van de dienstauto.
- We verlagen de vergoeding voor raadsleden en raadsfracties met twintig procent.
- Er worden geen contracten en subsidies met organisaties aangegaan die bestuurders buitensporige salarissen betalen.
- Er worden geen subsidies verstrekt aan multinationals die een evenement willen organiseren in de stad. Het is pure verspilling om belastinggeld uit te geven aan bedrijven die miljoenen aan winst opstrijken.

8. EEN CREATIEVE EN SPORTIEVE STAD

Kunst, cultuur en muziek zijn onmisbaar in onze stad en dragen bij aan de ontwikkeling, creativiteit en het samenbrengen van culturen. Daarom moet er een breed aanbod van kunst en cultuur beschikbaar en toegankelijk te zijn voor alle Hagenaars. Er wordt niet bezuinigd op bibliotheken, muziek- en theaterlocaties en muziekverenigingen.

Sporten is niet alleen gezond, maar draagt ook bij aan een samenleving met meer verbondenheid en cohesie en minder sociale uitsluiting. We investeren daarom in breedtesport in de wijken. Jongeren, volwassenen en mensen met een beperking krijgen alle mogelijkheden om deel te kunnen nemen aan sport. Wanneer er grote topsportevenementen worden georganiseerd, dan is de eis dat inwoners van Den Haag kunnen meegenieten en meesporten. Topsportontwikkeling moet daarom hand in hand gaan met sporten voor iedereen. De SP ziet liever geen dure grote topsportevenementen als de baten hiervan enkel ten goede komen aan grote bedrijven, reclamebureaus en de topsport.

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- De SP is en blijft kritisch over de komst een peperduur en onnodig Spuiforum. Nu de bouw helaas al in gang is gezet, moeten we er voor waken dat dit prestigeproject niet alsnog duurder uitpakt. De raad moet daarom goed worden geïnformeerd over mogelijke tegenvallers en risico's. Ook krijgt de raad meer mogelijkheden om dit megalomane project bij te sturen.
- Muziekles en cultuurparticipatie moeten voor alle inkomensgroepen bereikbaar zijn.
- We zorgen voor een laagdrempelig cultuuraanbod in alle wijken.
- Er komt minder reclame in de publieke ruimte en er komt meer kunst daarvoor in de plaats.
- Basisvoorzieningen als bibliotheken, muziekscholen, podia en centra voor kunst blijven open en bereikbaar voor jong en oud.
- De bibliotheek in Spoorwijk wordt heropend.
- Subsidies voor kunst- en cultuurverenigingen worden niet verlaagd.
- De gemeente heeft oog voor meer diversiteit in cultuuraanbod.
- Alle inwoners van Den Haag kunnen eenmalig een gratis bezoek brengen aan het Gemeentemuseum en het Residentieorkest.
- Festivals als Festival Classique zijn geen elitefeestjes, maar worden ook goed toegankelijk voor alle inwoners van Den Haag.
- Gesubsidieerde instellingen gaan terughoudend om met het geven van vrijkaartjes aan VIP's en raadsleden.
- De gemeente adviseert en ondersteunt broedplaatsen die tentoonstellingen willen organiseren.
- Leegstaande kantoren en andere panden in bezit van de gemeente worden omgezet in broedplaatsen en beschikbaar gemaakt voor andere culturele activiteiten.
- De gemeente staat open voor initiatieven van kunstenaars om antikraak-ateliers om te zetten naar meer permanente ateliers.
- Kleine initiatieven op het gebied van kunst en cultuur verdienen steun.
- Bij archeologische opgraving houdt de gemeente zich in ieder geval aan de Kwaliteitseisen Nederlandse Archeologie.
- Via het Jeugdsportfonds krijgen alle kinderen van ouders met een laag inkomen de mogelijkheid om te kunnen sporten. De gemeente levert indien nodig een grotere financiële bijdrage om dit mogelijk te maken.
- Er komen meer openbare sport- en spelvoorzieningen in de Haagse buurten. Alle ruimten die bruikbaar zijn om te sporten, zoals gymzalen en sportfaciliteiten in buurthuizen, worden opengesteld om te sporten. Schoolpleinen kunnen onder buurttoezicht worden opengesteld voor sporten en spelen van kinderen.
- We streven naar een meer evenwichtige spreiding van sportaccommodaties. Zo voorkomen we dat in bepaalde buurten het aanbod achterblijft bij de vraag.
- De bezettingsgraad van sportaccommodaties wordt verhoogd om sportcomplexen open te stellen voor buurtbewoners en georganiseerde sporten.
- Sportverenigingen die het financieel of bestuurlijk moeilijk hebben, worden niet aan hun lot overgelaten. De gemeente biedt maatwerk en ondersteuning om te voorkomen dat sportverenigingen stoppen.
- Sportverenigingen worden niet meer aangespoord of gedwongen om te groeien. Ook kleine verenigingen zijn welkom in Den Haag. Verenigingen moeten gebruik kunnen maken van betaalbare accommodaties in de eigen wijk. Op sportverenigingen wordt niet bezuinigd.
- Er komen aangepaste sportmogelijkheden in ouderen- en zorginstellingen. Hierdoor blijven mensen fitter en mobieler en dus langer zelfstandig.

- De gemeente investeert in gehandicaptensport en in de toegankelijkheid en bruikbaarheid van geschikte accommodaties voor mensen met een beperking in alle wijken.
- Er wordt in nieuwe planontwikkelingsgebieden rekening gehouden met voldoende groen, sport en speelmogelijkheden.
- Kinderen moeten voldoende ruimte hebben om buiten te spelen. Daarom willen we dat drie procent van de openbare ruimte in een woonwijk uit buitenspeelruimte bestaat.
- Schoolzwemmen moet op iedere school terugkomen en ook zwemlessen moeten voor iedereen betaalbaar zijn. De tarieven gaan daarom niet omhoog. Den Haag wordt omringd door water en het is alleen al daarom van groot belang dat iedereen leert zwemmen.
- Kinderen moeten vanaf hun vijfde jaar zwemlessen kunnen volgen in de zwembaden van de gemeente Den Haag. Nu zijn kinderen onder de zes jaar nog aangewezen op duurdere zwemlessen bij zwemverenigingen. Op jonge leeftijd moeten kinderen de kans krijgen om zwemvaardigheid te leren.
- Regelingen voor minima worden gehandhaafd om te zorgen dat mensen met een lager inkomen voldoende mogelijkheden krijgen om te sporten en bewegen.
- Iedereen moet kunnen sporten in een veilige en gezonde sportomgeving. Geweld en overlast worden niet getolereerd en hard aangepakt.
- De gemeente ondersteunt scholen die minimaal 3 uur bewegingsonderwijs organiseren, gegeven door een vakdocent. Scholen die hier niet aan voldoen worden geadviseerd om ook met deze norm te gaan werken.
- De gemeente gaat in gesprek met scholen om te kijken hoe meer gezonde voeding beschikbaar gemaakt kan worden.
- Inactieve kinderen, jongeren en volwassenen worden gestimuleerd om te sporten en bewegen via scholen, huisartsen, Centra voor Jeugd en Gezin of sportcoördinatoren.
- Sportverenigingen worden niet belast met onnodige bureaucratie als zij gebruik maken van kleine subsidies of bijdrageregelingen
- De gemeente grijpt iedere kans aan om ervoor te zorgen dat ADO weer in Haagse handen komt. De club is van de supporters en niet van de aandeelhouders.
- De gemeente is eigenaar van het ADO-stadion. Daarom is het van groot belang voor de gemeente dat ADO een betrouwbare en deugdelijke financiële koers vaart. De gemeente gaat in overleg met de aandeelhouders van ADO en zet druk zodat een ordentelijk financieel beleid wordt gevoerd.
- De gemeente kijkt hoe de verkeersveiligheid tussen het ADO-stadion en de RandstadRail-halte kan worden verbeterd.
- De bereikbaarheid van het ADO-stadion wordt verbeterd door de inzet van pendelbussen vanaf Den Haag Centraal en Den Haag Hollands Spoor bij thuiswedstrijden.
- Er wordt onderzocht of openbare sportvelden op de daken van nieuwbouwpanden gerealiseerd kunnen worden.

9. EEN GOEDE START VOOR ALLE JONGE HAGENAARS

Goed onderwijs is belangrijk voor de toekomst van Den Haag. We zorgen daarom voor een goede samenwerking tussen de verschillende organisaties die actief zijn in het leven van kinderen. Deze samenwerking begint bij de kinderopvang en eindigt pas na de middelbare school of mbo, wanneer jongeren een startkwalificatie behalen.

Voor jongeren van alle leeftijden moet voldoende te doen zijn in hun wijk en buurt. Of het nu gaat om voldoende veilige speelplaatsen voor kinderen, voetbalveldjes voor jongeren of buurthuizen die open zijn voor pubers die samen muziek willen maken.

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- Er komen voldoende stage- en leerplekken. Elke leerling en student heeft hier recht op. De gemeente moet afspraken maken met werkgevers om zo een aanbod te kunnen doen aan leerlingen. Denk bijvoorbeeld aan leren en werken in een bouwbedrijf of beveiligingsbedrijf. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door elk jaar tenminste 100 stageplekken extra te creëren voor mbo, hbo en wo-studenten in de gemeentelijke organisatie.
- De gemeente zorgt voor voldoende kamers voor studenten. In de afgelopen periode zijn er veel kamers bijgebouwd. Aangezien onderwijsinstellingen in Den Haag blijven groeien, blijft bijbouwen van kamers noodzakelijk.
- Elke school heeft een conciërge. Deze conciërge is aanspreekpunt voor leerlingen en doet klusjes in en om het schoolgebouw.
- Alle scholen zijn verplicht ongeoorloofde afwezigheid van leerlingen direct te melden bij de leerplichtambtenaar. Scholen die dit weigeren krijgen geen extra financiële middelen van de gemeente. Na melding wordt er door de leerplichtambtenaar direct actie ondernomen.
- De gemeente Den Haag spreekt met de scholen in Den Haag een acceptatieplicht af. Afwijzing van leerlingen op grond van een andere levensbeschouwing kan niet.
- Rapporten in het basisonderwijs moeten op school door de ouders worden opgehaald. Indien dit niet gebeurt gaat de leerkracht op huisbezoek.
- Alle scholen krijgen de kans een brede buurtschool te worden. We stimuleren meer samenwerking tussen scholen, welzijnswerk en sportverenigingen.
- Alle basisscholen doen mee aan schoolzwemmen.
- Het studiegeld voor volwassenenonderwijs wordt inkomensafhankelijk.
- Den Haag heeft een acuut docententekort. Daarom spant de gemeente zich in om een volwaardige lerarenopleiding voor het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs naar Den Haag te halen. Huidige initiatieven, zoals de opleidingsschool, worden actief ondersteund door de gemeente.
- De gemeente bevordert de samenwerking tussen het onderwijs en de kinderopvang. Nu werken de diverse organisaties die onderwijs en opvang aanbieden aan kinderen in de leeftijd 0-12 jaar niet goed genoeg samen. Op plekken waar nieuwbouw plaatsvindt wordt zoveel mogelijk ingezet op integratie van de peuterspeelzaal, vroegtijdig voorschoolse educatie (VVE), buitenschoolse opvang (BSO), het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en de basisschool naar een integraal kindcentrum.
- De gemeente ondersteunt weekend- en zomerscholen die inzetten op het verkleinen van leerachterstanden van leerlingen.
- Wijkagenten hebben regelmatig contact met scholen en ouders over jongeren die overlast veroorzaken. Als er in een vroeg stadium signalen zijn dat de opvoeding faalt, wordt er actief hulp geboden. Afhankelijk van de situatie zal deze hulp geboden worden door gemeente, onderwijs en hulpverleners.
- Op wijk- en buurtniveau is voldoende te doen voor jongeren. Buurthuizen zijn ook in het weekend open. Buurthuizen organiseren in samenwerking met jongeren activiteiten, zoals sportevenementen, cursussen en muziekkavonden.
- Ouders worden aangesproken op overlastgevend gedrag van hun kinderen. Als er in een vroeg stadium signalen zijn dat de opvoeding faalt, wordt er actief hulp geboden.
- Er komen meer professionele jongerenwerkers in de buurthuizen. Hier kunnen jongeren ook terecht met problemen die zij thuis niet kunnen bespreken.
- Wijken met veel jongeren, zoals Wateringsveld en Ypenburg, krijgen een geschikte voorziening waar jongeren terecht kunnen.

- Er moet speciale individuele begeleiding komen voor jongeren die door omstandigheden waar zij niet altijd vat op hebben geen werk of uitkering hebben én niet naar school gaan. Jongeren moeten werken, leren of zorg krijgen als ze dat nodig hebben om zo hun positie te versterken.
- Projecten gericht op hulpverlening en de aanpak van criminaliteit voegen we samen. Omdat deze projecten nu te veel langs elkaar heen werken, komt van de aanpak van problemen te weinig terecht. Het geldt dat door het samenvoegen van projecten vrijkomt, komt ten goede aan deskundigheidsbevordering en het vergroten van de slagkracht van reguliere hulpverleningsorganisaties, zoals politie, jongerenwerk en jeugdzorg.
- Onderwerpen als (seksuele, religieuze en culturele) diversiteit, persvrijheid en internationale conflicten worden besproken in het klaslokaal. De gemeente ziet erop toe dat deze onderwerpen zijn opgenomen in de onderwijsprogramma's van scholen.

10. INTEGREREN IS GEMENGD WONEN, WERKEN EN LEREN

Het beheersen van de Nederlandse taal is essentieel om mee te kunnen doen in onze stad. Wie Nederlands spreekt kan immers makkelijker solliciteren, de kinderen helpen met hun huiswerk en de eigen administratie op orde houden. Er is maar een manier om taalachterstanden aan te pakken: heel veel oefenen. Daarom vindt de SP taalonderwijs, gegeven door professionals met ondersteuning van bevlogen vrijwilligers, ontzettend belangrijk.

De SP wil een stad waar mensen ongeacht hun huidskleur, geloof of dikte van hun portemonnee elkaar weer tegenkomen bij de bakker op de hoek. We moeten breken met het beleid van wethouders die van Den Haag een soort New York willen maken, met een eigen wijk voor iedere bevolkingsgroep.

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- Alles begint bij taal. Deze gedachte moet centraal staan in de vernieuwde inburgeringsaanpak van de gemeente.
- De gemeente moet actief betaalbare cursussen aanbieden aan mensen die de Nederlandse taal nog onvoldoende beheersen, ook aan analfabeten. Deze cursussen moeten goed aansluiten bij het taalniveau en de leerwens van de cursist. In ieder stadsdeel komt een 'Taalpunt', waar mensen informatie krijgen over het cursusaanbod en worden doorverwezen naar een passende taal cursus.
- Het leren van de Nederlandse taal is een verplicht onderdeel van de bijstand, wanneer de bijstandsgerechtigde dit nog niet voldoende onder de knie heeft. Door een taal cursus te volgen kunnen mensen met een taalachterstand hun positie op de arbeidsmarkt versterken. Mensen die zijn vrijgesteld van de sollicitatieplicht om medische of psychische reden hoeven niet aan deze plicht te voldoen.
- Medewerkers van servicepunten en sociale wijkzorgteams worden getraind om laaggeletterdheid te herkennen, zodat zij mensen kunnen doorverwijzen naar een passende taal cursus.
- De gemeente geeft duurzame steun aan organisaties die taalmaatjesprojecten in de buurt opzetten. Ook zorgt de gemeente ervoor dat organisaties uit de Taalketen hun vrijwilligers goed kunnen toerusten op hun taak.
- Om de segregatie tegen te gaan worden er meer sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen gebouwd in sociaal-economisch sterke wijken. Als corporaties echt genoodzaakt zijn om sociale huurwoningen te verkopen, gebeurt dat bij voorkeur niet in wijken waar al weinig sociale huurwoningen zijn. Ook kijkt het nieuwe stadsbestuur opnieuw naar mogelijkheden om betaalbare woningen in rijke wijken toe te voegen door middel van verdichting (o.a. het bebouwen van braakliggende terreinen).
- We streven naar gemengd wonen en leven. Een politiek die stimuleert dat bepaalde wijken steeds eenzijdiger worden, zoals in het geval van Chinatown in het centrum en de Hindoestaanse wijk in Transvaal, past daar niet bij.
- Het Polenhotel aan de Lozerlaan gaat dicht. Dit is een onmenswaardige vorm van huisvesting, die bovendien de integratie in de weg staat.
- Nieuwe scholen worden bij voorkeur gebouwd op de grenzen van sociaal-economisch zwakke en sterke wijken. Zo komen kinderen en jongeren uit deze buurten elkaar tegen en is de kans op eenzijdige scholen minder groot.
- De gemeente Den Haag maakt samen met de scholen en randgemeenten een concreet plan waarin afspraken worden gemaakt om gemengd onderwijs te bereiken.
- Inburgeringscursussen en huiswerkbegeleiding vinden plaats in buurthuizen of buurtscholen en niet in religieuze gebouwen.
- Het is belangrijk dat kinderen van ouders die slecht Nederlands spreken, eerder naar de voorschool gaan. Ouders worden hiertoe dringend geadviseerd. Deze voorscholen hebben deskundig personeel, dat de Nederlandse taal machtig is. De ouders zelf krijgen ook een taal cursus aangeboden.
- Er wordt kritisch gekeken naar subsidies die worden verstrekt in het kader van burgerschap en ontmoeting. We willen geen geld meer zien verdwijnen zonder duidelijke uitkomst, zoals bij de krachtwijkenaanpak. De geldstroom moet te allen tijde gecontroleerd kunnen worden.
- Organisaties die discrimineren, komen niet in aanmerking voor subsidie. Ook werkt de gemeente niet samen met deze organisaties.
- Vluchtelingen met een verblijfsstatus (statushouders) worden bij voorkeur niet langer opgevangen in groepslocaties met meer dan honderd nieuwkomers bij elkaar. Deze grootschalige locaties komen de integratie niet ten goede.

- De huisvesting van statushouders in een containercomplex op de Binckhorst wordt zo snel mogelijk afgebouwd.
- Nog op te leveren groepslocaties voor statushouders moeten een duurzame toevoeging aan de betaalbare woningvoorraad zijn, waar statushouders bij voorkeur wonen tussen andere groepen huurders.
- Statushouders worden beter verspreid over de stad dan nu het geval is.
- Het stadsbestuur gaat regelmatig met omwonenden van groepslocaties voor statushouders om de tafel. Zo houden we een vinger aan de pols in het geval van eventuele spanningen of onbegrip.
- De gemeente vermijdt onnodig Engels woordgebruik in Nederlandstalige communicatie met inwoners.
- De gemeente hangt tijdens het Keti-Koti feest (herdenking afschaffing slavernij) de Nederlandse of Haagse vlag halfstok.

11. EEN GROENE EN DUURZAME STAD

Het groen in Den Haag staat onder druk door de aanleg van woningen, uitbreidingsplannen van attracties en onderhoud van de infrastructuur. Daarom pleit de SP ervoor om de natuur in en buiten onze stad op peil te houden en uit te breiden. Indien er toch natuur sneuvelt, dan wordt deze ruimschoots gecompenseerd.

Natuur en duurzaamheid gaan hand in hand. Meer groen leidt tot minder hittestress, want een versteende stad houdt warmte vast. Meer duurzaamheid leidt tot een gezondere wereld om in leven. De gemeente maakt werkt van het verbeteren van de luchtkwaliteit, het verminderen van wateroverlast bij hoosbuien en vergroenen van daken en tuinen.

DAAROM STELT DE SP HET VOLGENDE VOOR:

- De gemeente behoudt haar aandelen Eneco, waarbij ze haar rol als aandeelhouder aanwendt om Eneco verder te verduurzamen. De jaarlijkse dividendopbrengsten investeert de gemeente in een duurzaamheidsfonds om diverse duurzaamheidsprojecten in de stad te bekostigen, zoals het plaatsen van zonnepanelen of de aanschaf van elektrische deelauto's.
- De gemeente Den Haag stimuleert de opwekking van duurzame energie. Dit kan door eisen te stellen aan bouwplannen. Denk bijvoorbeeld aan het bevorderen van de ideale hellingshoek van daken voor de installatie van zonnepanelen, of het enkel toestaan van nieuwbouw zonder gasaansluiting.
- De gemeente Den Haag stimuleert bewoners om meer duurzame energie te gebruiken. Bijvoorbeeld door subsidies te verstrekken en actief mee te denken met bewoners en bewonerscollectieven die zelf duurzame energie willen opwekken. Subsidies voor duurzaamheid zijn ook toegankelijk voor de lage inkomens, hierbij werkt de gemeente samen met woningbouwcorporaties.
- In bestaande groene gebieden komen meer natuurspeeltuinen (speelbossen).
- We onderzoeken hoe alle Haagse wijken groener kunnen worden. Bijvoorbeeld door het aanplanten van extra bomen en struiken, daktuinen, groene gevels, groene daken en andere maatregelen gericht op het verminderen van verstening.
- We investeren in het onderhoud en schoonhouden van parken en plantsoenen.
- Er wordt niet gebouwd in het groen en de duinen. Indien het toch niet anders kan, moet voor elke vierkante meter groen dat verloren gaat elders twee vierkante meter groen worden gecompenseerd.
- Voor elke boom die gekapt wordt, worden binnen een half jaar twee bomen aangeplant.
- Waardevolle duingebieden als Solleveld, Meijndel en het Westduinpark (Natura 2000-gebieden) blijven beschermd.
- Er wordt meer werk gemaakt van het verbeteren van de luchtkwaliteit en het verminderen van lawaaioverlast door verkeer. Bijvoorbeeld door te investeren in het openbaar vervoer, de doorstroming van verkeer te bevorderen, meer P+R's en een bevoorradingsysteem met elektrische voertuigen met overslagpunten aan de rand van de stad aan te leggen, zodat verkeer uit de stad geweerd wordt.
- De gemeente start een onderzoek naar luchtvervuiling in de stad. In bepaalde straten stijgt de luchtvervuiling al jaren, bijvoorbeeld op de Vaillantlaan, Mauritskade en de Laan van Copes Cattenburch. Voor deze straten komt de gemeente met een actieplan waarin de doorstroming wordt verbeterd en het vervuilende verkeer wordt verminderd.
- In alle wijken komen ondergrondse afvalcontainers.
- Volkstuinen horen in de stad. Daarom worden ze niet verplaatst naar de stadsranden.
- Asbest verdwijnt uit de stad. Dit doet de gemeente door het asbest in de stad te inventariseren. Daar waar asbest een gevaar oplevert voor de volksgezondheid verplicht de gemeente eigenaren het op te ruimen.
- Overheidsgebouwen in Den Haag worden voorzien van zonnepanelen.
- Bij alle aanbestedingen van de gemeente is duurzaamheid een zwaarwegend criterium.
- Samen met Dunea wordt de dosis GenX en andere schadelijke stoffen in het Haagse drinkwater scherp in de gaten gehouden. Bij de provincie Zuid-Holland wordt aangedrongen op een lozingsverbod van GenX in het oppervlaktewater.
- Bedrijfs- en overheidsgebouwen krijgen een beperking op het lozen van restwarmte. Indien een bedrijf of overheidsinstantie teveel warmte loost, moet deze warmte omgezet worden in energie of hergebruikt worden, bijvoorbeeld via warmte koude opslag (WKO).
- De gemeente organiseert elk jaar de wedstrijd 'Het beste groene idee van Den Haag', waaraan bedrijven en particulieren met een groen en duurzaam idee kunnen meedoen. De winnaar krijgt steun van de gemeente bij de realisatie van het idee.

12. FINANCIËN

De SP investeert de komende vier jaar in de stad en haar inwoners. We trekken extra geld uit voor zorg, wonen, cultuur en het milieu. We maken een fatsoenlijk tarief in de thuiszorg mogelijk en verbeteren het openbaar vervoer.

Onze ambities betalen we door te bezuinigen en uit extra inkomsten. We schrappen economische prestigeprojecten, zoals The Hague Security Delta en citymarketing. De reserves van de gemeente houden we tegen het licht, waarbij we ongeveer 10 procent benutten om te investeren in de bouw van betaalbare woningen en armoedebestrijding, werk en inkomen.

Onderstaand overzicht van investeringen en bezuinigingen geeft aan wat de SP anders zou doen ten opzichte van de begroting 2018 van het huidige stadsbestuur.

INVESTERINGEN	INCIDENTEEL	STRUCTUREEL
Uitbreiding pandbrigade		0,5
Uitbreiding huurteams		0,5
Investeren in bouw betaalbare woningen	25	
Huurlaanvermindering ouderen met oovervoerspas		1
Armoedebestrijding, werk en inkomen	19	
Fonds chronisch zieken en gehandicapten		2
Verbetering verstrekking zorgvoorzieningen, zoals woningaanpassingen		1
Fatsoenlijk tarief voor de thuiszorg		8
Sloopregeling voor auto's en scooters van ondernemers		1
Verbetering openbaar vervoer		3
Heropening bibliotheek Spoorwijk	1	0,5
Eenmalig bezoek Gemeentemuseum en Residentieorkest		2
Elke school een conciërge		1,5
Impuls jongerenwerk in buurthuizen		2,5
Uitbreiding pilot wijkgerichte aanpak taalketen		2
Stimuleren duurzame energie (bovenop jaarlijkse dividendopbrengsten Eneco)		2,5
Totaal investeringen	45	28

Bovenstaande bedragen zijn gebaseerd op de programmabegroting 2018-2021 van de gemeente Den Haag.

BEZUINIGINGEN EN EXTRA BATEN	INCIDENTEEL	STRUCTUREEL
Bezuinigingen		
Opbrengsten leegstandsboete		Pm
Verlaging apparaatskosten B&W 20%		0,7
Verlaging raadsvergoeding 20%		0,4
Verlaging fractiebudgetten 10%		0,3
Schrappen zorginnovatiefonds	5	
Verlaging subsidie Den Haag internationale stad 50%		2,5
Schrappen subsidies economische prestigeprojecten (HSD, roadmap next economy, etc.)		3,3
Schrappen subsidie citymarketing		1,5
Besparing bedrijfsvoering gemeente (doelmatigheid op apparaat / minder inhuur externen / efficiëntere organisatie)		2,5
Herijking reserves en voorzieningen	40	
Extra baten		
Extra inkomsten door groei gemeentefonds		14
Verhoging tarief tweede parkeervergunning		1,4
Verhoging toeristenbelasting 20%		1,4
Totaal bezuinigingen en extra baten	45	28

Bovenstaande bedragen zijn gebaseerd op de programmabegroting 2018-2021 van de gemeente Den Haag.

DENHAAG.SP.NL